

Latweeschu Alwises.

Nr. 42. Zettortdeenâ 19tâ Dktober 1850.

Lohpu rahdischana Kuldigâ.

(Stattees Nr. 41.)

Pehz schi padohma zitti gohda lungi Kuldigâ irr fabeedrojusches, naudu samettusch, un ikkatrâ gaddâ kahdu deenu noleek, fur Latweesch, kas ween to sinn un griib darriht, sawu paschu audsinatu wisflabbaku lohpinu jeb sirgu Kuldigâ sawedd. Kungi un tahdi wihri, kas itt labbi proht, kas irr teizams lohpinisch, nu eet un apstatahs un israuga wiffus sawestus lohpus un sirgus, ismekle zaur zaurim wiffas wainas un labbus tillkumus, kas ikkatram irr; tad tee lohpa sanah, isrunnajahs par teem, un kahdi 4 lungi, kas itt ihpaschi us to irr aizinati, nospreesch, kursch lohpinisch jeb sirgs tas labbakais pahrwisseem zitteem, un kahdi wehl effoht teizami. Pehz schi spreeduma nu teem sainneekem jeb kalpeem, kas tahdus labbus lohpinus jeb sirgus irr atweddusch, ta gohda makfa ar leelu islaweschanu wiffu kauschu preekschâ tohp dahwinata; 6, 5, 3 woi 1 rubelis, itt ka winna lohpinisch bijis labbaks jeb sliktaks. Nu wihrs sawu lohpinu jeb sirgu atkal warr pahwest us sawahm mahjahm un to paturrecht, jeb arri to isdoht, ja griib un pirzeja ne truhst.

Tâ schi beedriba Kuldigâ jaw daschu gaddu darrijuse un ikgaddus nu wairak lohpu un sirgu turpu tohp westi un rahditi, un schee lungi ar jo leelu preeku teem to gohda makfa ismakfa. Sogahjuschâ 1849 gaddâ Kuldigâ ta lohpu rahdischana bijuse 18. September d., un ar preeku warreja pee teem sawesteem lohpeem redseht, ka lohpu audsinaschana un lohpschana us Kuldigas puffi, fur schi beedriba darbojahs, jo deenas jo wairak pee Latweeschem us labbu dohdahs. Tè nu tohp isfluddinati tee wihri, kas tanni deenâ to gohda makfa irr dabbujuschi.

Gohda makfa dabbujuschi:

rub. f.

1) Kabilles sainn. Kwinte par labbu waislas bulli	5
2) = = Wihnsarraiss par sirgu	2½
3) Leel-Zwandes kalps Gaida par gohwi	1
4) Edohles kalps Strahneeks par sirgu	2
5) Kabilles sainn. Runge par ehfeli	5
6) = kalps Anss par sirgu	1
7) Suttanes sainn. Widsars par sirgu	2
8) Firkemuischas sainn. Karamahje par fehwi .	4
9) Apusses kalps Preede par fehwi	2½
10) Padderes kalps Goldmann par gohwi	3
11) = sainn. Taubers par gohwi	2½
12) = = Krebs par gohwi	1½
13) Edohles = Gilde par ehfeli	5
14) = = Plahne par waislas bulli	4½
15) = = Megne par ehfeli	3½
16) = = Gilde par fehwi	1½
17) = = Degge par sirgu	2
18) = = Meichofs par sirgu	1½
19) = = Krimmals par fehwi	4
20) Padderes = Spurre par gohwi	2
21) = = Uscheneeks par fehwi	1½
22) = kalps Spurre par fehwi	1½

(Zurplikkam beigums.)

No Sezes draudses.

Muhfu Sezes draudse paldeems mihtam Deemam ta affins jeb wehdera-fehrga jaw gandrihs pawiffam irr apstahjusees; bet gan dauds draudses lohzeklus, ihpaschi behrnus un wezzus laudis tas nahwes engelis irr lihds nehmis; jo schinnis neddelas, fur laudis ar wehderu irr waidejuschi, lihds 41 zilweku ar to fehrgu irr nomiruschi, ta ka mums schinni gaddâ 26 wairak mirruschi ne ka dsimmusch, irraid. Ir muhfu draudses pagasta wezako Sehlabu Bleiberg no Boggamuischas Taiminu mahjahm, kas preeksch pahru neddelahm til ko wehl sawa jaunâ ammatâ bij apwehrinahs, deemschehl schi flimmiba sagrahbe un mums atnehme; winsch 9 deenas flims gulledams 23schâ

Suhli fawu garru islaide, apraudahts no dauds laudim, ne tik ween no winna raddeem un zilts-laudim, bet arridsan no kungeem. Winsch tik-lai 38 gaddus wezs scho pasauli atstahje, kurrà winsch jaw no fawa 20ta gadda, eefahkumà kà magafines usraugs, tad kà preekschneeks, pehz tam kà teefas wihrs un beidsot wehl kahdu brihtinu kà Talsinas pagasta teefas wez-zakajs dauds bij publejees un darbojees. Winsch bij ihstems gohda-wihrs, weens wez-zakajs, kahdu ikktra draudse fewim gan warretu weh-letees, kas kà swezze, kas us lukturi irr likta, wisseem spihdeja, kas fawu Deewu un Pestitaju ne tik ween gohdaja ar wahrdeem, bet arridsan ar darbeem, kas no wiffas firds pehz tam ruhpejabs, zitteem palihdseht un tohs us taisneem zelkeem west. Winnam bij gaisch prahts, un, kas wehl wairak irr, pasemmiga firds, kas ne mekleja gohdà zeltees, bet to gohdu Deewam tam Kungam dewe, un scho pasemmigu prahtu winsch, jebchu no saweem pagasta laudim gohda ammatòs eezelts, un no saweem kungeem un no waldischanas gohdahs, tomehr lihds gallam paturreja, un ne eefahze augstu prahtu turreht prett saweem brahteem un zilts laudim. Winsch ari krogus ne apmekleja, bet no basnizas mahjäs pahrnähz is grahmata eefahze lassihht, un gan daschu swehtdeenu winnu warreja redseht, ka winsch bischu dahrsà fehdedams sawà firdsmihkà bihbeles grahmata woi spreddiku grahmata lassija, un tad atkal par saweem dahrsu lohpineem, ar kurreem winsch dauds publejabs, preezajabs. Winnam ar fawu firdsmihktu laulatu draugu, ar kò winsch 14 gaddus mihlestibà un ween-prahtibà bij dsihwojis, behrni ne bij, un tomehr behrni winnam ne trubke, jo winsch di-wus behrninus, kam Kolera fehrgà tehws un mahte bij nomirruschi, behrnu weetà bij peenehmis, un tohs nu audsinaja kà sawus paschus meefas behrnus. — Redseht, tà winsch gohdigi kà kristigam zilwekam peenahkabs bij dsihwojis, kà laulahts draugs, kà namma tehws, kà fainneeks un kà teefas wihrs zitteem labbu preekschsihmi pamesdams, un kà winsch

gohdigi bij dsihwojis zitteem par kristigu preekschsihmi, tà winsch arridsan nomirre. — Kà prahta wihrs winsch flims palizzis, ne likkabs no kahdahm wezzahm bahbahm ahrstetees, neds arridsan pehz wahrdotajeem subhija, bet tulihht us muischiu pehz daktera sahlehmu stalleja, un ir dakteru paschu luhdse, lai pee winna aisbrauzoht. Gan winsch pehz daktera eerahdischanas prahtigi sahles bruhleja, bet par wolti. Slimmiba ikdeenas jo wairak spehkà peenehmahs, un dauds sahpes winnam bij jazeesch; bet winsch ar kristigu pazeetigu prahtu tahs panesse. Tà winsch 9 deenas waideja. Wehl pahru stundas preeksch mirschanas kahds raddineeks winnu prahtija: „Schwahger, falki, woi tu gan wehletohs wehl schè wirf semmes palikt?“ tad winsch atbildeja: „Gan es labpraht wehletohs wehl kahdu laizinu schè wirf semmes dsihwoht un to isdarriht, kò esmu eefahzis, bet tà zeest, tas arridsan irr gruhiti. Deews gan labbak sinn, ne kà es, kas man par labbu buhs, lai winsch darra, kà darri-dams.“ Un zittu reis winsch atkal us teem, kas apkahrt winna gultu stahweja, fazzija, kà gan no wiffas firds effoht ruhpejees, Deewa bauslus peepildiht, bet ka ne effoht tohs pilnigi isdarrijis, bet nu luhgchoht ar to nabbagu muitineeku, kad schis scho wakkar pee teem schaureem wahrteem pee-ees, ka tas Kungs winnu dwehfeldi eelaisu zaur teem schaureem wahrteem. Redseht, tahda pasemmiga, tizziga firds winnam bij, tapehz winsch ir drohschi fawu nahwes stundinu warreja sagaidiht. Kad winnu laulats draugs, jaw no tahm preekschjahm nakts wakteschanahm nogurrusi, wehl beidsamu nakti pee winna gribbeja wakteht, tad winsch firdsmihligi us to fazzija: „Gij, seewin mihkta, nogullees, tu jaw deesgan pee mannim effi waktejusi un nopublejusees. Kad manna stundina klahht buhs, tad es tewi jaw likschu mohdinaht un atfaukt.“ Tad winsch tai wehl peefazzija swezzi eededsinahht, lai ta wissu nakti degtu, un to tad atlaide. Bet ne ilgi pehz tam, mannidams, ka nu gals klahhtu buhs, winsch to atkal likke usmohdinaht un wissus

zittus mahjas laudis safaukt. Tad winsch ar Deewu fazzija sawam mihtam laulatam draugam, teem wezzakeem, kas pee winna dsihwoja, teem bahriaem, ko winsch behrnu weeta bij peenehmis, un wisseem mahjas laudim; winsch teem wissu labbu wehleja un tohs swehtija, un tad wehl saweem kungeem un waldineekeem dauds labbas deenas litte suhtiht un pateizibu doht par to labbu prahtu, ko tee pee winna bij turrejuschi; ta runnaht beidsis winsch wehl sawu mihtu laulatu draugu apfampe, un tad klussi un meerigi bes wissas nahwes zihnischanas sawu garru islaide, un tur, ka mehs drohschi zerream, pee ta Tehwa aisgahje sawa Runga preeks.

Lai Deews dohd, ta gan wissi, kas schohs wahrduß lassa, lihds ar teem, kas tur pee winna nahwes ziffahm stahweja, wehlesees, lai Deews dohd, ka mums wisseem tahda mirschanas stundina weenreis buhtu! — Redsi, pee winna mirschanas gan warr ar to Apustuku Pahwilu prassiht: „Nahwe, kur irr taws dsellons, elle, kur irr tawa uswarreschana?“ un tad ar winnu isfaukt: „Bet paldeews Deewam, kas mums to uswarreschana irr dewis zaur muhsu Rungu Jesu Kristu!“

Tanni 26ta Tuhli deena Sezzes mahzitajs pawaddija winna mirstamus truhduß us kappfektu, kur kungi un dauds laudis bij fanaktschi, winnam to beidsamu gohdu doht un winnu guldinacht dsestra semmitè. Dauds pateizibas un mihlestibas affaras tur no waigeem birre winnam pakkat eeksch kappu, un schihs affaras gan gaischi spihdehs tanni gohda krohni, ko tas Kungs winnam usliks winna muhscha. — Lai faldi duff winna truhdi! To mehs no firds winnam wehlejam un us to zerream, sinnamami, ko swehti raksti mahza: Swehtigi irr tee mirruschi, kas eeksch to Rungu nomirst no schi brihscha. Teescham tas Gars fallka, ka tee duff no sawahm darboschanahm, un winnu darbi tohs pawadda. (Sahna parahdischanas grahmata 14, 13.)

W. A. S. W.

No Subates draudses.

Tas wezzu-wezs tauschu eenaidneeks, kas teem til mihti peeglaudahs un ko tee par til labbu draugu turr, ka tee labbak wissu, kas teem wirs semmes un, deemschehl wehl lehtaß, to kas teem debbesis irr un warretu buht, atstahj, ne ka no winna schkirrahs, atkal weenu dwehfeli aprihjis muhsu draudse. Woi nomanat, mihti lassitaji, kahds schis eenaidneeks irr, ko effam eesihmejuschi? Brandwihns; tas atkal pee mums weenu dsihwibu, un Deewam schehl, mehs pehz sawas sapraschanas zittadi ne warram spreest, weenu dwehfeli pasaudejis. Gahrseeneeschds weens kalpa-wihrs scho isgahjuschu swehtdeenu, prohti Imo Oktober, gribbeja pareisi swehtiht un nogahja us krohdsinu, kahdas 2 werstes no sawahm mahjahm. Tur brangi islustejees ar zitteem schuhpu-brahlischeem tee kahdu zekka-gabbalu kohpa straipele, pehz schkirdamees katrs us sawahm mahjahm no-eet. Scho gaida wissu wakkaru feewa mahjas, nakti wehl daschu reis peezeldamees un lukodama, woi ne buhs winnas Kristaps kur ais pakscha paschkeebes. Bet, ka naw ta naw! No rihta puffes mahju laudis zekahs un eet us rijahm kult, schi seewina lihds; lai faimineeks us wihru ne pihktu, tad winna weeta nemmahs kult. Schee nu wissi lihds ee-eet eeksch, bet kad uggumi eewilfuschi, wai, ko tee eerauga! No rijas krahsns bedres kahja steepjahs ahra. Kristaps no krohga eedams eelihdis rijas ar smaggu galwu un eekrittis augschpehdu bedre. Gan galwa ne bijusi ne kahda stipra waina, bet dsihwiba bija isdsifufi. Ta nu winsch ar reibumu eestraipelejis tai ohtra pasaulè, paschi pehdigi darbi irr bijuschi rihschana un plihteschana, pehdigi wahrdi gan pateesi ne Deewa wahrdi, pehdigas dohmas ne nopuhshanas us Deewu sawu Rungu, bet kasinn kahdi grehku sapni! Wai Deewin, wai Deewin! kas warr buht ar scho noschelojamu dwehfeli! Kungs Deews apschelojees tu pahw winnu!

Bet, woi schi breefmiga mahziba, ko winna nahwe fluddina, woi ta weenu paschu dschraju

atgreesihs no sawa grehka? Lai Deews dohtu, bet — ne tizzu.

* * *

Lai 2tras Oktober mehnescha deenas rihtâ Suffeijeeschds semneeka rijas ar ugguni aigahjuschas lihds ar dauds nekultas labbibas, un dauds barribas arr effoht bes ta wehl tur fadedsis. Laudis mihdekni kuhluschi un atmeegâ apgulluschi gan warr buht ne bij deesgan labbi ugguni fakohpuschi krahfnê. Paldeews Deewam, drihs leels lauschu pulks fahrehjis, kam isdewees wiffas zittas ehkas isglahbt. Lai nu pats shehligs Deews scheem nabbaga fainneekem (tahs rijas 2 puschelneekem peederreja) stahw klahstu ar sawu paligu, ka tee schi grehtâ gaddâ warretu to leelu skahdi peezeest, un to krusu sewim par swehtibu panest. C. W. B.

See trihs leeli swehtki.

Wiffi kristigi swehtki irr Immanuela swehtki (prohti Deews ar mums). See preezigi seemas-swehtki irr swehtki: „Deews ar mums” — leeldeenas-swehtki irr swehtki: „Deews pre ekfch mums” — un waffaras-swehtki irr swehtijami: „Deews ekfch mums.” C. F. C.

Smeeklu stahstinsch.

Kahds Amerikaneris ar weenu Calenderi jahje gar kartawahm. „Kur juhs buhtu,” prafija tas Amerikaneris, „kad tahm kartawahm buhtu, kas tahm peenahkabs?” Tas Calenderis atbildeja: „Lad gan man taggad buhtu weenam pascham schè jajahj. u.

Teefas sluddinaschana.

Elaguhnes pagasta teefa zaur scho sinnamu darra, ka pee schihs teefas weena negehretu wehrscha ahdu un 11½ mahrijas sillas bresiljes pehrwes irr nodehts, kurras leetas, ka scheid iskluschinahs, tai nakti no trescha us zeriortu Webruar f. g. pee Bluffas-krohgu, us ta zetta starp Rihgu un Jelgawu, no kahdas ohres

effoht sagtas. Talabb tohp tee, kam tahs peeminnetas leetas peeberr, zaur scho usaizinati, tahs paschas feschu neddelu starpâ no tahs deenas, kad scho fluddinaschana pirmu reis fluddina, prett fluddinaschanas maksas atlihdinaschana pee schihs teefas prettim nemt, zittadi schihs leetas pagasta lahdei par labbu pahrdohs. Elaguhnes pagasta teefa, tai 3schâ Oktober 1850. 2 (L. C.) ††† Kristap Swirbul, pagasta wezz. (Nr. 144.) E. G. Monkewicz, pag. teefas skrihw.

Kad schinni gaddâ bij rekruschu dohschana, tad wajadseja to us to 20to Jubli f. g. noliktu terminu deht Kerliu un Kohkamuischas rewjiones-rufu farakfischanas paildsinahs. Taggad irr tas termins us to 20to Oktober f. g. nolikts, kurrâ deenâ wisseem pee teem peeminneteem pagasteem peederrijeem un zittur dshwodameem pagasta lohzeekem scheid japeeteizahs un sawu pamilijas-skaitli ja-usdohd; kas to ne darrihs, tam, ka sinnam, ka nospresta strahpe buhs jazeesch. Kerklind, tai 2trâ Oktober 1850. 1 (Nr. 137.) ††† Fahne Gutmann, pag. wezz. Joh. Hermann, pag. teef. skrihw.

Zittas sluddinaschana.

No Elleijas Graf Medem muischas waldischanas (Eohdes kirspehlê, 24 Werstes no Jelgawas) tohp zaur scho sinnamu darrihts, ka pa Jurgeem 1851 wairak fainneeku mahjas us naudas renti taps isdohstas. Talabb tohp wiffi tee, kas tahdas mahjas us renti grihb nemt, un labbas sihmes par sawu usweschamu no saweem kungeem un peederrihahm teefahm warr usrahdiht, zaur scho usaizinati, pee laika pee Elleijas muischas waldischanas peeteiktees, fur par scho leetu klabtakas sinnas warr dabhuht. Elleijas muischas waldischana, tai 15tâ Oktober 1850. 3

Labs bruhweris, Latweetis, kas arri muzzeneekammatu proht, warr tuhliht deenestu dabhuht Krohnamuischâ Kaluzeemâ. 2

Sinna par jannu grahamu.

Taggad drikklehts un pee wisseem grahamu pahrdewejeem, ka arri pee Steffenhagen dabhujams:

Puffu-kurwihts. Jauks stahsts, to, ihpafchi jaunneekem par derrigu mahzibu un labbu preeksch-sihmi, Latweeschu walldâ pahrzehle N. Leit an. Makfa eeseets 30 kap. f.

Brihw drikkleht.

No juhrmallas-gubernias augstas waldischanas wuffes: Zensur Hofrath J. de la Croix. No. 364.